

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

Misbruik bij faillissementen

Afgedankte werknemers lopen tienduizenden euro's mis

Afwezigheids-
attest nodig,
huisarts bezet.
Wat nu?

Ruslandcorrespondent
Jan Balliauw:
'Poetin wil dominant
in Europa worden'

Vraag je
vergoeding
kinderopvang
aan

Antwerpen
Mobiliteitsenquête legt
pijnpunten bloot

Vluchten naar Mars

~ Foto Belga

Wen konden er niet naast kijken, de eedaflegging van Trump was overal groot nieuws. Van het onder een hoed verborgen gezicht van Melania Trump (kon ze het zelf niet meer aanzien?) tot Elon Musk die bewust nog wat olie op het vuur gooide door een Hitlergroet te brengen. Wat me het meest opviel, was de enorme rol die de rijkste mensen ter wereld kregen. Van de gewone Amerikaan was geen spoor te bekennen.

De boodschap is duidelijk: alle heil is van de technologiemiljardairs te verwachten. De bazen van Facebook, Amazon, Google, TikTok, X ... zij doen Amerika draaien (virtueel dan toch). En in ruil kopen zij met hun grote geld politieke macht. Zo wordt Amerika steeds een beetje meer Rusland. Geen wonder dat Trump het goed kan vinden met

Poetin. Beide politieke brulboeien worden gesteund door zichzelf verrijken-de zakenmannen en omgekeerd. Om dan de taart netjes onder elkaar te verdelen. De gewone Rus in de straat weet ondertussen waar hem dat gebracht heeft. Alle tegenstand wordt in de kiem gesmoord met schijnprocessen, een bijzonder repressieve politiestaat, staatspropaganda en een mensenlevens verslindende oorlog. De democratie, de rechtstaat, mensenrechten, vrije media ... zijn alleen maar hinderpalen. Om de bevolking af te leiden is er natuurlijk ook een zondebok nodig. Voor Poetin zijn dat de Oekraïners. Voor Trump migranten.

In heel dat systeem zit een gigantische misleiding. Men stelt het voor alsof we allemaal eerst de taart moeten bakken en dat iedereen dan braaf in de rij een lekker stuk kan afhaken. De waarheid is dat het buffet alleen voorbehouden is voor wie al last heeft van de maag door alles wat ze al opgeschrokt hebben. Zonder een gezonde herverdeling en zonder een overheid die daarvoor regels oplegt, rest voor gewone mensen in het beste geval oud brood. En voor veel

Amerikanen en Russen zelfs dat niet. Uiteindelijk vreet dit systeem ook zichzelf op. Alle wetenschappelijk onderzoek bewijst dat hoe ongelijker samenlevingen zijn, hoe slechter ze zich economisch ontwikkelen. Het is geen toeval dat landen zoals Zweden en Denemarken, met een lagere ongelijkheid en een sterke focus op onderwijs, veel beter scoren op het vlak van economische groei en welvaart dan landen met hoge ongelijkheid zoals de VS. Een grotere ongelijkheid hangt ook samen met slechtere gezondheid, hogere criminaliteit en geweld en meer sociale spanningen. Dat soort maatschappij, want een samenleving is het niet, maakt uiteindelijk zichzelf kapot. Wat verklaart waarom al die Russische miljardairs massaal hun land verlieten en verkasten naar West-Europa, dat was heus niet uit liefde voor het voetbal. Of binnenkort naar Mars, zoals de Amerikaanse techbazen zo graag willen. Het monster dat ze creëren is uiteindelijk zelfs voor hen te bedreigend.

In West-Europa hebben vakbonden en werkgevers na de ramp van de Tweede

Wereldoorlog voor een andere weg gekozen. We bakken samen de taart en proberen die ook zo eerlijk mogelijk te verdelen. Natuurlijk verloopt dat niet zonder slag of stoot. Natuurlijk is dat werk niet af en kan het nog altijd beter en rechtvaardiger. Maar finaal leven we wel in het beste deel van de wereld. Sommige politici, ook onder hen die al maandenlang een regering proberen te vormen, lijken dat te zijn vergeten en vervallen in Trumpiaanse 'logica'. Ze kijken enkel naar eigenbelang en dat van hun rijke vriendjes. Ze proberen de vakbond en het ziekenfonds van de gewone mensen dood te maken. Want ze weten dat daar de tegenstand voor hun verderfelijke plannen zit. In dat laatste hebben ze, voor één keer, wel gelijk. ■

Ann Vermorgen, voorzitter ACV

RECHTVAARDIGERE BELASTINGEN

79 procent van de rijkdom in België is geërfd

In 2024 zijn er 204 nieuwe miljardairs bijgekomen, onder wie zes in België. Dat blijkt uit een nieuw rapport van Oxfam. 60 procent van de rijkdom van miljardairs komt voort uit erfenissen, monopolies of vriendjespolitiek. In België is 79 procent van de rijkdom geërfd. Tegelijk is het aantal mensen wereldwijd dat in armoede leeft nauwelijks veranderd sinds 1990, aldus de Wereldbank.

'De rijkste een procent bezit in België een kwart van de welvaart. Dat is meer dan de samengestelde welvaart van de minst rijke 70 procent van de bevolking. Tegelijkertijd betaalt de rijkste een procent de helft minder belasting op hun inkomen dan de gemiddelde Belg. Voor elke 100 euro die zij verdienen, betalen Belgen gemiddeld 43 euro belasting, terwijl de top een procent slechts 23 euro

betaalt', klinkt het in het Oxfam-rapport.

Het ACV is het eens met Oxfam België dat een komende regering eindelijk werk moet maken van een broodnodige fiscale hervorming waarbij de breedste schouders eerlijk bijdragen. ACV-voorzitter Ann Vermorgen: 'Het is hoog tijd voor een verschuiving van de lasten op arbeid naar vermogen en de winsten van ondernemingen. Ook aan de erf- en schenkbelasting is nog werk. De achterpoortjes voor grote vermogens om erf- en schenkingsrechten te ontwijken zijn talrijk: de bankgift, verzekeringsconstructies, gesplitste aankoop ... En wie eigenaar is van een familiebedrijf, geniet uitzonderlijk lage tarieven. Die achterpoortjes moeten dicht, zodat iedereen een correcte bijdrage doet.' ■

WOON-WERKVERKEER

Treinprijs stijgt, terugbetaling ook

Op 1 februari stijgt de prijs van de NMBS-tickets met 2,91 procent, voor de treinabonnementen is dat 3,03 procent. De aanpassing is gebaseerd op de evolutie van de consumptieprijsindex. Gelukkig voor pendelende werknemers verhoogt na onderhandelingen van de vakbonden in de Nationale Arbeidsraad ook de minimale financiële tegemoetkoming van de werkgever in de terugbetaling van het woon-werkverkeer via

openbaar vervoer met 2,015 procent. Voor zo'n 40.000 werknemers komt er dus zeker een euro bij vanaf de loonbrief van februari. Ook de prijzen van de NMBS-parkings stijgen trouwens met 2,91 procent. Slechts in een enkele sector en individuele ondernemingen geldt een akkoord over een parkeervoeding. 'Het ACV ijvert al langer voor een uitbreiding', zegt onderhandelaar Piet Van den Bergh. ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel ~ e-mail: info@visieredactie.be ~ Lezersbrieven lezers@visieredactie.be ~ Abonnementen jennifer.lavers@acv-csc.be - 02 244 32 81 ~ Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch ~ Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djorven Ariën, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Ronni Theebom, David Vanbellinghen ~ Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch ~ Vormgeving Gevaert Graphics ~ Druk Coldset Printing Partners ~ Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

Hoe werknemers dubbel genekt worden bij een faillissement

Soms valt een faillissement niet te vermijden. Soms is het een uitgekende strategie om uit de schulden te komen. Maar het zijn de werknemers die door een faillissement dubbel getroffen worden. De samenleving mag opdraaien voor de kosten.

– Tekst **Simon Bellens**

De 270 werknemers van de Tupperware-fabriek in Aalst wachten geduldig in tijdelijke werkloosheid tot de Amerikaanse eigenaars – eindelijk – het faillissement komen aanvragen. Het contact met het hoofdkantoor in de Verenigde Staten verliep altijd al moeizaam, maar pas met hun handtekening kunnen de werknemers een aanvraag doen voor hun wettelijke ontslagvergoeding en sluitingspremie.

Al zal er niet genoeg geld zijn om die helemaal uit te betalen, verwacht Johan Quintelier van ACVBIE, vakbondssecretaris voor Tupperware. In dat geval moeten werknemers bij het Fonds voor Sluitingen van Ondernemingen (FSO), ofwel het Sluitingsfonds – dat vooral gefinancierd wordt uit werkgeversbijdragen – een vordering indienen om het geld te krijgen waarop ze contractueel recht hebben. Maar dat bedrag is gelimiteerd tot 30.500 euro.

‘Dat klinkt misschien veel’, zegt Quintelier, ‘maar werknemers met een hoge anciënniteit lopen nog heel wat geld mis.’ De vakbond berekende dat het FSO de opzegvergoedingen van arbeiders dekt tot ongeveer tien jaar anciënniteit en van de bedienden tot zeven à acht jaar. ‘Maar bij Tupperware bedraagt de gemiddelde anciënniteit meer dan twintig jaar. Dat maakt tienduizenden euro’s verschil.’

Formateur Bart De Wever (N-VA) had in zijn gelekte nota alvast een cynische oplossing om het verschil te verkleinen. ‘We beperken de ontslagvergoeding’, lezen we daar.

Goedkoopste optie

Het illustreert de hachelijke situatie waarin werknemers terecht komen als hun werkgever failliet gaat, vergeleken met andere vormen van sluiting of herstructurering waarbij wel de volledige opzegvergoeding uitbetaald wordt, net als de wettelijke bijkomende premies. Bij een faillissement kunnen werknemers weliswaar nog hun resterende vergoedingen opeisen van de middelen die overblijven, maar die zijn meestal beperkt. Ook het FSO staat dan overigens in de rij om de vergoedingen die het uitbetaalde terug te vorderen. ‘Voor de Amerikanen was de goedkoopste optie om Tupperware failliet te laten gaan’, vat Quintelier samen.

‘Bovendien is de inspraak van werknemers bij een faillissement nagenoeg afwezig’, legt jurist bij het ACV Alexis Fellahi uit. De wet-Renault, die de procedures regelt bij collectieve ontslagen, voorziet daarentegen in een uitgebreidere informatie- en overlegronde met de vakbonden, met de bedoeling om het aantal ontslagen te beperken of te verzachten. ‘Daarnaast bevatten herstructureringen begeleidende maatregelen die werknemers helpen om te solliciteren of een opleiding te volgen.’

Bij een overname is de regel dan weer dat de nieuwe eigenaar alle werknemers overneemt met behoud van hun loon- en arbeidsvoorwaarden. ‘Maar bij een overname ná faillissement kan de

overnemer kiezen wie hij meeneemt en zijn er meer mogelijkheden om de arbeidsvoorwaarden te heronderhandelen.’

Al negen keer failliet

Dat leidt er soms toe dat kwaadwillige ondernemers misbruik maken van een faillissement om herhaaldelijk schulden te maken, in faling te gaan, en vervolgens schuldenvrij en zonder ballast een doorstart te maken, ziet ACV-secretaris Gunther Van Sant. ‘Laatst stuitte ik op een ondernemer uit de bouwsector die al negen keer failliet ging’, zegt hij. ‘Zoveel bandieterij brengt werknemers in de problemen omdat ze hun achterstallig loon in de praktijk nooit helemaal recupereren. Maar ook andere bedrijven die wel goede

bedoelingen hebben, delen in de klappen als ze schuldeiser zijn en geen buffer hebben. Dat zorgt voor een sneeuwbal-effect.’

De ondernemingsrechtbank kan het Openbaar Ministerie wel vragen om een ondernemer te verbieden nog een bedrijf te beginnen. ‘Maar daar hebben ze onvoldoende personeel en andere prioriteiten’, aldus Van Sant.

In de bouwsector betreuren de vakbonden daarom de afschaffing van de vestigingwet in Vlaanderen. Die legde ‘beroepsbekwaamheden’ op om aan de slag te mogen gaan. Sinds de afschaffing ervan in 2018 piekt het aantal faillissementen in de sector. ‘Kwaadwillige aannemers mogen geen vrij spel krijgen’, zegt ACVBIE-voorzitter Patrick Vandenberghe. ‘Wij pleiten voor de herinvoering van de vestigingwet.’

Stil faillissement

Nog een, relatief nieuwe, formule is die van het stil faillissement, waarvan sprake geweest zou zijn bij Lunch Garden. Daarmee kan een bedrijf in moeilijkheden al aan de ondernemingsrechtbank vragen om het failliet te verklaren, maar dat nog niet openbaar te maken. Zo kan er ‘in alle stilte’ onderhandeld worden om voor sommige activiteiten of onderdelen van het bedrijf een overnemer te vinden.

Daardoor blijven bij Lunch Garden 41 van de 62 restaurants open en behouden 430 van de ruim 650 werknemers hun baan aan dezelfde loon- en arbeidsvoorwaarden. Al zullen zij voor hun achterstallig loon van januari en misgelopen eindejaarspremie ook moeten aankloppen bij het FSO. ‘Maar omdat het overnameproces geheim is, verkeren werknemers lang in grote onzekerheid’, zegt Leen Huybrechts van ACV Voeding en Diensten, bevoegd secretaris voor Lunch Garden. ‘Werknemers worden niet betrokken bij de gesprekken met een mogelijke overnemer.’

‘Het kan niet de bedoeling zijn om gebruik te maken van een stil faillissement om de overlegprocedures van de wet-Renault te omzeilen’, zegt Alexis Fellahi. Hij wijst op voorbeelden waarbij net dat overleg met succes ontslagen vermeed. ‘Bij Barry Callebaut, begin 2024, stonden 178 ontslagen gepland. Dankzij goed overleg werden dat er uiteindelijk acht. Dat is exact de bedoeling van de wet-Renault.’ ■

Plannen om de loonindexering te hervormen kunnen werknemers veel geld kosten. Wie bijvoorbeeld in de schoonmaaksector werkt, had daardoor de voorbije jaren al bijna 1.000 euro per jaar misgelopen. Maar ook andere sectoren ontspringen de snoeidrang van Bart De Wever (N-VA) niet.

– Tekst **Nils De Neubourg**

Honderden euro's loonverlies door Arizona-plannen voor index

De Arizona-partners willen mogelijk de automatische loonindexering zo aanpassen dat de berekening kijkt naar het voorbije jaar in plaats van de laatste vier maanden, zoals nu het geval is. Daardoor zullen lonen in de toekomst minder goed de stijgende levenskosten volgen.

ACV Voeding en Diensten berekende wat dat concreet zou betekenen. ‘Had het systeem al bestaan, dan liepen werknemers in de schoonmaaksector de voorbije jaren 932 euro bruto per jaar mis’, zegt voorzitter Steve Rosseel.

Ook andere werknemers en sectoren zullen de dans niet ontspringen, waarschuwt Rosseel. ‘In bijvoorbeeld de bewakingssector, voedingshandel en -nijverheid hadden werknemers met de Arizona-plannen ook ruim 500 euro per jaar misgelopen.’

Hetzelfde gevaar dreigt voor werknemers in sectoren die het zelf niet opvolgt, waarschuwt ACV Voeding en Diensten nog. Zo had ook het half miljoen bedienden uit paritair comité 200 jaarlijks meer dan 500 euro moeten afgeven, mochten de nieuwe indexplannen al bestaan. Wie in nog andere sectoren werkt, rekent best ook op een verlies van minstens enkele honderden euro’s.

Werknemers verarmen

Die berekeningen tonen de impact bij sterk stijgende prijzen, zoals in de voorbije jaren. Toch tonen simulaties dat bij een zeer beperkte inflatie van twee procent de verliezen nog steeds oplopen tot minimaal 300 euro bruto per jaar.

Rosseel ziet daarin de strategie van werkgevers die de onderhandelende partijen oproepen zo snel mogelijk een regering te vormen. ‘Als de partijen doorgaan met de plannen uit de supernota, betekent dat in de praktijk gewoon minder loon voor wie werkt en meer winsten voor bedrijven. Er is geen enkele reden om te sleutelen aan de automatische loonindexering, tenzij men de werknemers wil verarmen.’ ■

Geen bus, noodcentrale onbereikbaar... en toch wil Arizona miljarden besparen

Van het openbaar vervoer, veiligheidsdiensten en administratie tot de openbare zorgsector: overal klinkt dezelfde bezorgdheid over de gevolgen van drieste besparingen voor de samenleving. Maar toch wil formateur De Wever (N-VA) opnieuw de bijl bovenhalen en 1,7 miljard weghakken. 'Het is een illusie dat de dienstverlening daarmee niet in het gedrang komt.'

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Foto's **Bart Dewaele, Maarten De Bouw, Stefaan Beel**

Vorig jaar zorgde een rapport van het Rekenhof nog voor opschudding, toen bleek dat de vorige Vlaamse regering onder Jan Jambon (N-VA) elke euro die ze aan personeelsuitgaven had bespaard, meer dan anderhalf keer zoveel had uitgegeven aan ingehuurd consultants uit de privésector. Die 'besparingstactiek', waarbij zo goed als alle openbare diensten moesten inboeten, bracht het Rekenhof tot het dringende advies aan de Vlaamse regering om eerst haar kerntaken te analyseren en die te vrijwaren.

'Voor de taken die de overheid wil uitvoeren moeten de nodige middelen zijn', klinkt het bij professor bestuurskunde en overheidsmanagement aan

de UGent Bram Verschuere. 'In België hebben we een grote mate aan publieke dienstverlening. Je kunt ons niet vergelijken met landen als de VS: daar betaal je minder belastingen, maar sta je zelf in voor je medische kosten en een ziekteverzekering.'

Niet als bedrijf runnen

'We moeten af van het idee dat je de overheid als een bedrijf moet runnen. Een overheid moet zich uiteraard efficiënt organiseren met het geld van haar burgers, maar je mag je niet blindstaren op de uitgaven alleen. Een overheid moet soms uitgaven doen die niet direct economische winst lijken op te leveren, zoals openbaar vervoer in dunbevolkte regio's. Waarom doen we

dat? Omdat we het als samenleving belangrijk vinden dat iedereen zich kan verplaatsen.'

'Een sterke overheid is trouwens ook een goede zaak voor het bedrijfsleven', merkt Verschuere op. 'Dankzij overheidsinvesteringen in onderwijs, onderzoek, infrastructuur ... wordt de economie aangedreven, waardoor bedrijven winst kunnen maken. Denk maar aan het gebruik van het wegenetwerk, of het onderwijs dat bij ons relatief goedkoop en democratisch is, waardoor er een groot aanbod aan goed geschoolde werknemers is.' ■

MARTIJN WERKT BIJ DE 101-NOODCENTRALE

'De wachttijd voor de bellers loopt op'

Martijn werkt voor de noodcentrale van de politie, waar hij oproepen naar het noodnummer 101 beantwoordt. 'We werken dag en nacht, in ploegen. Het werk is stresserend, en wie weggaat wordt niet vervangen. In onze centrale zouden we met vier personen tegelijk aanwezig moeten zijn, maar meestal zijn we maar met drie collega's, regelmatig zelfs maar twee als iemand ziek is.'

De onderbezetting speelt Martijn én de bellers parten. 'De wachttijd voor wie belt loopt tijdens piekmomenten op. Volgens het protocol

moeten wij personen die tijdens het wachten ophangen terugbellen, maar vaak is daar geen tijd voor omdat je voortdurend van de ene inkomende oproep naar de volgende gaat. Het is een kwestie van tijd voordat er slachtoffers vallen.'

'Voor extra personeel zijn er geen middelen. Er was vorig jaar een sollicitatieprocedure, maar na de selectie was er plots geen geld meer om kandidaten op te leiden en effectief aan te werven.' ■

SHANNA WERKT ALS BUS-CHAUFFEUR BIJ DE LIJN

'Op sommige wekdagen rijdt slechts helft van bussen uit'

'Op een schooldag zouden er 83 bussen moeten uitrijden uit onze stelplaats om alle ritten te kunnen volbrengen. Vorige week kon slechts de helft vertrekken', vertelt buschauffeur Shanna. Door de besparingen waar De Lijn jarenlang onder gebukt gaat, zijn de bussen verouderd en is er te weinig materiaal en technisch personeel voor het onderhoud en reparaties.

'We zitten met een vloedgolf aan bussen die niet rijklaar zijn. Daardoor moeten tal van collega's tijdens hun dienst met hun vingers draaien, in de hoop dat er toch nog eentje op tijd gerepareerd kan worden.'

Shanna begrijpt de frustratie bij de reizigers. 'De agressie tegen chauffeurs groeit. Je moet maar die ene collega zijn die als eerste doorkomt aan een halte waar mensen al een hele tijd op een bus staan te wachten. Je kunt er niets aan doen, maar je krijgt de volle laag.' ■

STEVEN IS DUKER BIJ DE CIVIELE BESCHERMING

'Wie helpt burgers straks uit de nood?'

De civiele bescherming helpt de burger bij rampen en ondersteunt de eerstelijnsdiensten zoals brandweer en politie. 'Onder oud-minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon (N-VA) werd zwaar bespaard', zucht Steven. 'Kazernes werden gesloten, we hebben er nu nog slechts twee. Onze werkplek is na 45 jaar dringend aan renovatie toe, maar dat is niet eens onze grootste zorg. Intussen komen we een honderdtal collega's tekort om onze taken naar behoren uit te voeren.' Na de zware overstromingen in de Vesdervallei kreeg de civiele bescherming de

wind van voren van Jambon. 'We zouden niet doortastend en snel genoeg opgetreden hebben, terwijl we alles uit onze beschikbare middelen en mankracht gehaald hebben. Door de besparingen hebben heel wat mensen met jarenlange ervaring andere oorden opgezocht. Daardoor verliezen we expertise. De onzekerheid over ons voortbestaan versnelt de uittocht alleen maar. Wie doet straks gespecialiseerde of grootschalige hulpoperaties als beleidsmakers finaal een kruis over ons maken?' ■

SMARTPHONE APPS VOOR HET WERK

Kan mijn baas eisen dat ik mijn eigen gsm gebruik?

Een werkgever moet al het materiaal ter beschikking stellen om je werk goed te kunnen doen. Dat betekent dus ook dat die je niet kan verplichten om je eigen smartphone te gebruiken voor het werk. Ontvang je bijvoorbeeld je werkrooster in een app? Dan heb je alleszins recht op een vergoeding om je eigen smartphone daarvoor te gebruiken.

Levert het installeren van een app problemen op, bijvoorbeeld omdat je toestel te oud is, dan is dat een extra reden om te weigeren. Dat mag dan in geen enkel geval leiden tot een sanctie of ontslag door de werkgever. Die mag namelijk nooit eisen dat je eigen materiaal gebruikt voor het werk. Hetzelfde geldt voor wie voor het werk regelmatig moet bellen met een eigen toestel.

Voor het gebruik van je eigen telefoon kun je een financiële tegemoetkoming vragen. Heb je geen geschikte smartphone? Vraag om een gsm van je werkgever. Die kan ook een alternatief uitwerken, zoals je werkrooster op papier of per mail bezorgen of je vragen om je werkuren op een andere manier bij te houden. Met concrete vragen kun je bij je vakbond op de werkvloer aankloppen. Die werknemersvertegenwoordiging kan voor iedereen duidelijke afspraken maken met de werkgever over het gebruik van de persoonlijke telefoon.

Let bij het installeren van apps voor je werk ook op de privacy. Want het is niet altijd even duidelijk wat een werkgever kan volgen via je smartphone. Ook daarover maken jij of de werknemersafgevaardigden het best goede afspraken met de baas. ■

Vacatures

ACV zoekt

- Secretariaatmedewerk(st)er Vlaamse Vormingsdienst – Schaarbeek
- Consulenten – Oost-Vlaanderen

ACVBIE zoekt

- Sociaal juridisch medewerker – Aalst (4/5e tewerkstelling) ~ www.hetacv.be/jobs

Raak vzw zoekt

- Ondersteuners lokale groepen – diverse regio's ~ www.raakvzw.be/vacatures

FEITEN

In 1849 begon Leo De Nul in Aalst als trapmaker en schrijnwerker. Vandaag is in het familiebedrijf de zesde generatie aan boord. In de jaren 1950 voerde het bedrijf zijn eerste baggerproject uit. Later kwamen daar als activiteiten *offshore* energie bij, projectontwikkeling, milieu- en funderingswerken. Wereldwijd telt de Jan De Nul Group zo'n 8.000 werknemers, van wie ongeveer 200 arbeiders en 900 bedienden op de site in Aalst werken.

Wereldbouwen bij Jan De Nul

'Waterwegen onderhouden, bouwprojecten realiseren, infrastructuur voor hernieuwbare energie installeren en zoveel meer', zo omschrijft hoofdafgevaardigde John de activiteiten van Jan De Nul in mensentaal. De bekende Belgische bouwgroep heeft zijn kantoren in Aalst met daarbij horend een atelier waar allerlei machines en werfbenodigdheden worden klaargemaakt voor gebruik.

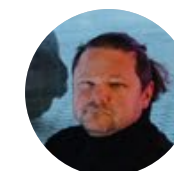
→ Tekst **An-Sofie Bessemans**

→ Foto **Wouter Van Vooren**

Jan Vermassen (55) - polyvalent arbeider

'37 jaar geleden passeerde ik toevallig een werf en vroeg ik de baas of hij werk voor me had. De volgende dag lag mijn werkkledij klaar. Ik vind het een voordeel dat Jan De Nul een familiebedrijf is gebleven. Er is een duidelijke visie, beslissingen kunnen snel gaan en er is een grote betrokkenheid. Ik heb zelf een woningbrand meegemaakt en kreeg meteen steun dankzij een solidariteitsactie op de werkvloer.'

Robby Vlasschaert (47) - magazijnier en receptie goederen

'Mijn schoonvader heeft me hier aan boord gehaald. Syndicaal hebben we wel wat kunnen veranderen. Zo hebben we maaltijdcheques kunnen onderhandelen. Je merkt dat mensen vooral bezig zijn met centen. Collega's vragen vaak naar leasefietsen, maar zijn zich niet bewust van de nadelen. We oefenen ook invloed uit als het gaat over werkschoenen, liften die het werk met zware machines ergonomischer maken ... Momenteel buigen we ons over de anciënniteitsdagen.'

John Cardon (50) - mechaniker-machinist

'Nog voor ik een diploma had, mocht ik hier tekenen. De inhoud trok me enorm aan: die machines! Vandaag loopt mijn zoon hier ook stage. Als het aan mij ligt, mag hij hier gerust beginnen. Het palmeiland in Dubai, het Panamakanaal of dichterbij huis de Kieldrecht-sluis in Antwerpen – de grootste ter wereld – en de stormvloedkering in Nieuwpoort zijn projecten waar we trots op mogen zijn.' ■

1. PODCAST WERKBAAR WINT

Bijna de helft van alle Vlaamse werknemers heeft problemen om het werk als werkbaar te ervaren, door bijvoorbeeld werkstress of een moeilijke werk-privébalans. Nochtans: 'werkbaar wint', luidt het in de nieuwe podcastreeks van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). In vier afleveringen verzamelt VRT-presentator Xavier Taveirne wetenschappelijke inzichten en praktijkervaringen met het oog op een gezonde en werkbare loopbaan.

'We willen effectieve stappen naar motiverende banen met een aanvaardbare werkdruk, voldoende kansen om bij te leren en met ruimte voor gezin en privéleven', zegt voorzitter van de SERV Stijn Gryp. 'De podcast geeft toegankelijke tips en informatie.' ■

~ Te beluisteren via Spotify, of te bekijken op www.werkbaarwint.be.

Breintrein

	7	4		2		
	8			9	6	
3			7	2		
			5		8	
		1	8		4	
	6		2		5	
				5		
	2		9	3	5	6
8					2	3

2. BOEK

Het bewijs van mijn onschuld

Chroniqueur van de Britse samenleving Jonathan Coe vermengt in *Het bewijs van mijn onschuld* spanning met weemoed en politieke satire. Onderzoeksjournalist Christopher Swann wordt gruwelijk neergestoken op de conferentie van een extreemrechtse en conservatieve denktank in een statig landhuis.

Maar onder de speurtocht naar de moordenaar schuilt een scherpe analyse van een Verenigd Koninkrijk, waarin lobbygroepen dromen van een totaal geprivatiseerde gezondheidszorg en slecht betaalde nulurencontracten schering en inslag zijn. ■

3. FILM

Maldoror

Er is een België voor en ná de zaak-Dutroux en de politieke en juridische malaise die erop volgde. Bijna 30 jaar na de feiten vindt die geschiedenis nu haar weg naar het grote scherm. In de versie van de Brusselse regisseur Fabrice Du Welz, die feit en fictie vermengt, volgen we de jonge rijkswachter Paul Chartier die de verdachte van twee ontvoeringen in de gaten moet houden. Wanneer het misgaat sleurt de zaak hem het mentale drijfzand in. ■

~ Nu in de bioscoop

Factcheck.

Belgische pensioenen behoren tot de laagste van Europa

Het ontvangen van je eerste pensioen is in ons land een flinke stap terug naar je laatste loon. In andere landen is het verschil doorgaans niet zo groot.

Slechts 44 procent. Zoveel pensioen ontvang je van een gemiddeld brutoloon. Niet eens de helft. Dat is wellicht even schrikken wanneer je na een lange loopbaan je eerste pensioen ontvangt. Dat meldt de OESO in een uitvoerig rapport waarin de organisatie de Belgische pensioenen vergelijkt met andere landen. Die vergelijking geeft geen rooskleurig beeld van de Belgische pensioenen. De 44 procent die je bij ons bruto overhoudt van je laatste loon, ligt namelijk beduidend lager dan de 55 procent die de Europese lidstaten gemiddeld uitkeren.

Dankzij belastingvoordelen en verlaagde sociale bijdragen voor pensioenen is het

nettoverlies van inkomen gelukkig niet zo dramatisch als de brutocijfers doen lijken. Van het laatst verdiende nettoloon hou je in België nog 61 procent over als pensioen.

'De huidige pensioenen zijn zeker niet te hoog', zegt ook Koen Peeters van seniorenvereniging OKRA. 'Met een gemiddeld pensioen van 1.706 euro spring je niet ver. En vermits dat een gemiddeld bedrag is, moeten heel wat gepensioneerden het met veel minder doen.'

Enigszins geruststellend voor lagere lonen is dat er daarvan pensioen dan van de gemiddelde lonen. Maar ook dan zitten we nog steeds duidelijk

onderaan in het Europese klassement. In landen als Nederland, waar je netto zelfs 93 procent van je laatste loon ontvangt, of in Portugal met 90 procent, is de situatie veel gunstiger. Gemiddeld houdt de Europeaan immers netto 68 procent over van het loon als pensioenbedrag.

De grote prijsstijgingen de laatste jaren hebben de pensioenen nog meer onder druk gezet, zegt OKRA. 'Onze oudste pensioenen volgden geenszins die prijsevoluties.' Daar komen de mogelijke gevolgen van de pensioenplannen van De Wevers supernota nog eens bovenop. ■

We vragen het aan.

Piet Van den Bergh, Jurist bij het ACV

Ik heb een briefje van de arts nodig maar zijn agenda is vol

Als je ziek bent en je kunt daardoor niet werken, moet je steeds je werkgever zo snel mogelijk op de hoogte brengen. Het vragen naar een ziektebriefje of medisch attest is de keuze van de werkgever. Al kan die dat in bedrijven of organisaties vanaf 50 medewerkers niet eisen voor één ziektedag, tot maximaal drie dagen per jaar.

Als je voelt dat één dag recuperen niet zal volstaan en je werkgever vraagt een ziektebriefje, moet je langs de arts. Maar wat als het enkele dagen duurt voor je er terechtkunt? In zulke gevallen kan er verwacht worden dat je toch een redelijke inspanning doet om eerder een afspraak te krijgen. Wat zo'n redelijke inspanning is, is vaag en vooral afhankelijk van je persoonlijk situatie. Heb je meerdere artsen in de buurt? Heb je een specifieke aandoening die gespecialiseerde opvolging nodig heeft? Of breng je misschien anderen in gevaar door besmetting door ergens in een wachtzaal te gaan zitten?

Belangrijk is dat je je werkgever op de hoogte houdt. Laat die bijvoorbeeld weten dat je pas twee dagen later een afspraak kunt krijgen en vraag of dat goed is. Dat doe je best per e-mail, sms of WhatsApp, zodat er nadien geen discussie over kan ontstaan. De werkgever mag overigens ook een controle-dokter naar je huis sturen vooraleer je zelf een medisch attest hebt bezorgd. Mocht die controlearts vaststellen dat je arbeidsongeschikt bent, is geen ander dokters-briefje meer nodig. ■

'Trump beweert zelfs dat hij door God gezonden is. Dat is voor altijd hé'

Jan Balliauw

- Studeerde rechten
- Richtte samen met Stefan Blommaert Radio Centraal op
- VRT-correspondent in Rusland van '90 tot '93
- Ging met pensioen op 1 januari 2025
- Is verbonden als expert aan Egmontinstituut

Op de tweede werkdag van kersvers president Trump, treffen we kersvers gepensioneerd VRT-journalist en Rusland-kenner Jan Balliauw. Trump heeft hij nooit ontmoet, de Russische president Poetin daarentegen meermaals. 'Poetin is een gepatenteerde leugenaar.'

→ Tekst Lies Van der Auwera → Foto Anneleen Van Kuyck

Jan Balliauw vanuit Moskou was jarenlang een vaste waarde op het kleine scherm. De — letterlijk — doorgewinterde journalist startte zijn loopbaan tijdens de Koude Oorlog.

BALLIAUW → 'Ik was altijd al razend nieuwsgierig naar wat zich afspeelde achter het IJzeren Gordijn. Mijn eerste reis was in 1981 naar Roemenië. Het land had in het Westen een goed imago maar bleek een verschrikking. Ik besepte dat ons beeld van een communistische wereld helemaal niet klopte. Even later begon de tijd van de *glasnost en perestrojka* (openheid en hervormingen in de Sovjet-Unie, red.)'

'Vroeger kon je je niet voorstellen dat zo'n supermacht zou vallen. Toch is dat gebeurd. Op één nacht was de Sovjet-Unie in rook opgegaan.'

U heeft een aantal jaren in Rusland gewoond.

BALLIAUW → 'In 1990 kon ik met een studentenvisum naar Rusland. Ik was niet echt van plan om correspondent te worden, maar ben er eerder ingerold.'

'Rusland is anders dan bij ons. In het publieke leven zijn Russen kil. Je ziet amper een lach op straat. Eenmaal binnen zijn ze warm. En niet bepaald gematigd in hun emoties.'

'Russen kijken met een dubbele

houding naar het Westen. Vooral na de val van de Sovjet-Unie was het Westen hun droombeeld. Maar achterdocht nam de bovenhand. Wil het Westen ons domineren?'

Hoe schat u Poetin in?

BALLIAUW → 'Hij komt heel vriendelijk over, maar hij kan je met één slag onderuithalen. Ooit heb ik hem op een persconferentie kwaad gekregen. Ik vroeg of de gasleveringen gegarandeerd waren, hij zat meteen op zijn paard. Drie à vier maanden daarna draaide Rusland de gaskraan naar Oekraïne dicht. Zomaar onderhandelen met hem op basis van vertrouwen kan niet. Je hebt keiharde garanties nodig en een enorme stok achter de deur.'

Neemt Europa de juiste houding aan ten opzichte van Rusland?

BALLIAUW → 'Rusland probeert desinformatie te verspreiden en stelt zo het Europese idee in vraag. Zo verzwakken ze ons van binnenuit. Mensen moeten zich ervan bewust worden dat algoritmes van sociale media geen vrijheid van meningsuiting zijn, maar dat daar een machinekamer achter zit die bepaalde uitingen bevoordeelt. Het is een verdienmodel.'

'Eigenlijk kijkt Poetin naar Europa als de KGB-spion die hij is geweest: hij zoekt onze zwakke plek en valt ons daarop aan. Intussen zijn wij in Europa in slaap gevallen, lijkt het wel. Wie vanuit Peking, Mumbai of Moskou

naar Europa kijkt, ziet een vrij versplinterde samenleving die onvoldoende weerbaar is en geen eenheid uitstraalt.'

Sinds 2022 bent u niet meer welkom in Rusland als journalist.

BALLIAUW → 'Dat klopt, wel als toerist. Sinds de oorlog in Oekraïne kun je niet onpartijdig verslag uitbrengen in Rusland. Oekraïners strijden voor het democratische model waarvoor zij hun leven willen geven. Daar draait het om bij hen. Het doel van Poetin? Hij wil de dominante kracht in Europa worden.'

Hoe kijkt u naar Trump?

BALLIAUW → 'Zijn inauguratiespeech stelt me allerminst gerust. Ik zie steeds meer vergelijkingen met de jaren '30. Kijk bijvoorbeeld naar zijn visie op de rechtsstaat. De ultieme test voor een democratisch leider is de vreedzame overdracht van de macht. Op die test is hij al grandioos gefaald. Sterker: nu beweert Trump zelfs dat hij door God gezonden is. Dat is niet voor vier jaar hè, dat is voor altijd.'

'Als je ooit geleefd hebt in een land waarin je je niet kunt verdedigen tegen een overheid, besef je ten volle wat de rechtstaat betekent. Wij beseffen dat niet.'

Bent u pessimistisch?

BALLIAUW → 'In de Koude Oorlog was er voortdurende spanning tussen twee kernmachten. Maar er waren afspraken, er was de zogenaamde 'rode telefoon' (telexverbinding tussen Washington en Moskou, red.). Vandaag is China zich aan het opmaken om een grote rol te spelen. Ook Rusland probeert zijn invloedssfeer uit te breiden. De wereld vandaag is veel instabieler. Ook omdat afspraken ontbreken.' ■

OPVALLEND WEINIG AANVRAGEN, SIGNALEERT ACV

Vergeet je vergoeding kinderopvang niet

Wie gebruik maakt van kinderopvang, heeft vaak recht op een vergoeding vanuit zijn of haar sector. Werknemers kunnen soms tot honderden euro's per jaar terugkrijgen, als ze een aanvraag hiervoor indienen. Het ACV signaleert dat er opvallend weinig aanvragen zijn.

© ID / FRED DEBROCK

In februari ontvangen de meeste werknemers hun fiscaal attest voor kinderopvang. Belangrijk, want met dat attest kun je een aanvraag doen bij het Fonds van Bestaanszekerheid voor een vergoeding. Elke twee jaar wordt in sectoren over die vergoeding onderhandeld.

Die vergoeding moet bijdragen aan een betere balans tussen werk en privé-tijd, en ook de koopkracht van werknemers verhogen. Hoeveel de vergoeding precies bedraagt, verschilt per sector. Wat onder 'kinderopvang' valt, is ook niet voor iedere sector hetzelfde. Sommige sectoren vergoeden enkel kinderopvang erkend door Kind en Gezin, anderen nemen ook vakantiecampen of naschoolse opvang mee in rekening.

Van crèche tot vakantiecamp

Zo krijg je bijvoorbeeld in de textielverzorging en kleding en confectie een bedrag tot 300 euro per jaar, voor zowel kinderopvang voor de allerkleinsten, als kampen en naschoolse opvang. In de metaalsector (PC111) is dat 1,75 euro per dag, goed voor maximaal 210 euro per jaar. Voor de elektriciens bedraagt de vergoeding 4 euro per dag en maximaal

400 euro per jaar, zowel voor kinderopvang van de kleinsten, als kampen tot 14 jaar en naschoolse opvang.

In PC 314 (kappers, fitness en schoonheidszorgen) hebben werknemers dan weer recht op een vergoeding van 10 euro per dag effectieve opvang, voor kinderen onder drie jaar. De voorbije jaren bedroeg de vergoeding maximaal 600 euro per jaar in deze sector. In de schoonmaaksector (PC 121) zijn afspraken hierover nog nagelnieuw. De arbeiders kunnen nu dus voor het eerst een aanvraag indienen wanneer ze het fiscaal attest krijgen.

Aanvraag

De vergoeding ontvang je niet automatisch. Zodra je je fiscaal attest voor kinderopvang ontvangt, kun je een aanvraag indienen bij het Fonds van Bestaanszekerheid van jouw sector. Je fiscaal attest voeg je mee toe aan de aanvraag. De vergoeding waarvoor je een aanvraag indient, gaat over de kinderopvang van het jaar voordien. Daardoor vergeten heel wat werknemers hun aanvraag in orde te brengen. Ga na of beide ouders recht hebben op een vergoeding. Wie hulp nodig heeft, kan terecht bij een afgevaardigde of bij het ACV. ■

Beloofde euro voor huishoudhulpen botst op *njet* van werkgevers

Sinds 1 januari steeg de prijs van dienstcheques in Vlaanderen met één euro. Die zou integraal naar de huishoudhulpen gaan. Het ACV reageerde verheugd, na jaren ijveren voor betere arbeids- en loonvoorwaarden. Maar een maand later weigeren werkgevers die euro volledig naar de huishoudhulpen te laten vloeien, aldus Kris Vanautgaerden, nationaal secretaris bij ACV Voeding en Diensten.

Wat werkgeversfederatie Federgon dan wel voorstelt? Een verhoging van de onderhoudsvergoeding van werk-kledij en een tweede pensioenpijler.

'Dat is absoluut geen gepast antwoord op onze dringende vraag om de koopkracht van onze huishoudhulpen te versterken', vindt Vanautgaerden. 'Door de verhoging via fiscaal gunstige cafetariamaatregelen door te voeren, zijn werkgevers op het einde van de rit de enige winnaars.'

Het nieuws klinkt extra bitter omdat dienstchequebedrijven volop winst maken. Luc Jeurissen, eigenaar van bekende speler Trixxo, staat sinds kort zelfs op de lijst van rijkste Belgen. ■

Roep om een sterker Europees industriebeleid

Op 5 februari organiseren vakbonden een actie voor een duurzamer Europees industriebeleid. 'De industrie speelt een belangrijke rol in de welvaart', zegt Lieve De Preter, voorzitter ACV-CSC METEA. 'We zijn zeer ongerust, want achter elk jobverlies schuilen werknemers en hun gezinnen. We roepen alle betrokkenen op om samen met ons naar oplossingen te zoeken om de industrie in Europa te verankeren en de herstructureringen en sluitingen een halt toe te roepen.' Werknemers vragen met de actie forse, duurzame investeringen in de industrie, met ruimte voor collectieve onder-

handelingen op de werkvloer. Daarnaast moeten overheidsopdrachten en EU-fondsen naar eigen industrie vloeien, om de strijd met oneerlijke concurrentie aan te kunnen gaan. 'We eisen een industriebeleid dat niet alleen economisch, maar ook sociaal en ecologisch duurzaam is', benadrukt Patrick Vandenbergh, voorzitter van ACVBIE. 'Kwaliteitsvolle industriejobs voor iedereen, dat is waar we voor strijden en wat werknemers verdienen.' ■

~ De actiedag van 5 februari start om 10 uur op het Jean Reyplein in Brussel.

Presentator

Cath

Luyten

gevat in 5 woorden

Reporter

'Het verlangen om te reizen zat er bij mij altijd in. Ik ben het gelukkigst als ik in een nieuw land mensen kan ontmoeten. Daar zal die vijftien jaar als reporter voor Vlaanderen Vakantieland wel voor iets tussen zitten. Ik hoop de reismicrobe door te geven. Kinderen herinneren zich later misschien niet altijd de bestemming, maar ze hebben wel gezien wat er leeft: de mooie kanten, maar ook dat niet iedereen het even goed heeft.'

Ontsnappen

'Eens ontsnappen uit de rush: daarvoor hoef je natuurlijk niet per se naar Costa Rica. Niets leuker dan samen met mijn zonen onderuitzakken in de cinema bij een boeiende film, bijvoorbeeld. En er achteraf over doorbomen en filosoferen. Je waant je even in een andere wereld en het maakt emoties bespreekbaar. Luxe als je je kinderen dat kunt gunnen.'

Bitterballen

'In een tijd waar gezinnen verscheurd worden door oorlog, bekijk ik mijn eigen familie en dichte vrienden met andere ogen. Ik maak vandaag meer expliciet tijd voor hen vrij. Voor een wandeling in het bos of op de hei. Met achteraf een portie bitterballen, een biertje en een lange babbel. Dat je op elk moment op elkaar kunt terugvallen en in mekaar huis binnenvallen, vind ik waardevol.'

Geloofwaardig

'Met een bekend gezicht word je vaak gevraagd als ambassadeur. Natuurlijk zeg ik niet op alles ja. Je engagement moet geloofwaardig blijven. Zo ben ik nu het gezicht van het Jeugdfilmfestival en ik zet me ook al een paar jaar in voor Mercy Ships: een organisatie die medische en chirurgische zorg toegankelijk maakt voor de allerarmsten. Daarnaast werk ik dichterbij huis aan een docu over het vluchtelingencentrum bij mij om de hoek.'

Doorzetter

'Ik ben ben nature nieuwsgierig. Als iemand zegt: 'dat gaat niet', dan word ik al opstandig. Je moet het vooral willen. Ook al lukt het niet meteen: waar een wil is, is een weg. En ja, in de wereld van vandaag is het soms moeilijk om de eeuwige optimist uit te hangen. Maar niets is onmogelijk.'

Het Jeugdfilmfestival vindt tijdens de krokusvakantie plaats in Antwerpen, Brugge, Gent, Kortrijk, Leuven, Roeselare en Hamme.
www.jeugdfilmfestivalantwerpen.be

→ Tekst **Tine Seynaeve** → Foto **JEF**

ANTWERPEN

